

6.3 CO DALEJ?

Być może, Szanowny Czytelniku, po jakimś czasie dobrnąłeś szczęśliwie do końca tego poradnika. Możliwe, że coś Cię w nim zaintrygowało, a może nawet udało Ci się wprowadzić wybrane z proponowanych przez autorów rozwiązania i zadajesz sobie teraz pytania:

- *W jaki sposób można kontynuować podnoszenie swoich kwalifikacji jako nauczyciela akademickiego?*
- *Gdzie, oprócz cytowanej literatury, można znaleźć inne interesujące propozycje?*
- *Gdzie szukać środków na wprowadzenie innowacji? (wszystko kosztuje, nowy rodzaj dyskusji wymagający sporządzenia metaplanu na papierze formatu A0 też).*

Najwięcej można się nauczyć, wymieniając doświadczenia z innymi praktykami, nauczycielami akademickimi z danej dziedziny. W chemii można to stosunkowo łatwo zrobić:

- odwiedzając obce uczelnie i zapoznając się z ich systemem kształcenia (co zostało opisane w rozdziale 6.3.1 oraz 6.3.2);
- zaglądając na obrady sekcji i sesji dydaktycznych organizowanych od czasu do czasu przy konferencjach przedmiotowych, jak to ma miejsce w przypadku chemii środowiska, chemii analitycznej, chemii sądowej itd.;
- uczestnicząc w konferencjach narodowych, np. doroczny zjazd Amerykańskiego Towarzystwa Chemicznego (ACS) lub Variety in Chemistry Education, organizowany przez Royal Society of Chemistry (RSC);
- uczestnicząc w konferencjach międzynarodowych, np. odbywającej się w latach nieparzystych konferencji European Variety in Chemistry Education.

Samemu organizując takie spotkanie, np. biorąc przykład z Wydziału Chemii UJ, który od dwóch lat zaprasza polskich wykładowców chemii z całej Polski na mikrosymposium poświęcone zastosowaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych w pracy naukowo-dydaktycznej. Jednocześnie zachęcam do organizowania seminariów poświęconych dydaktyce w ramach własnego zakładu, instytutu, wydziału. Wiele się można nauczyć od najbliższych koleżanek i kolegów, którzy w normalnych warunkach nie mają okazji podzielić się swoim doświadczeniem, przemyśleniami, pomysłami.

Dobrym wyjściem jest także **przeglądanie literatury fachowej**, np. „Journal of Chemical Education” (USA)*, stare numery *University Chemistry*

*„Journal of Chemical Education”, ISSN 0021-9584, publikowany przez the Division of Chemical Education of the American Chemical Society.

Education (UK)* lub dostępnego bezpłatnie on-line „Chemistry Education: Research And Practice” (CERP):**

Internet (zwłaszcza strony brytyjskich i amerykańskich uniwersytetów, fundacji, ośrodków, sieci tematycznych, organizacji pozarządowych wspierających kształcenie na poziomie uniwersyteckim) jest bogatym źródłem materiałów dydaktycznych, opisów kursów, wyników badań nad kształceniem studentów itd., z których można stosunkowo łatwo skorzystać.

Dokształcanie kadry dydaktycznej uczelni może być finansowane z Europejskich Funduszy Strukturalnych, programu Kapitał Ludzki. Dzięki temu coraz więcej wyższych uczelni będzie organizowało seminaria i warsztaty dydaktyczne dla swoich wykładowców.

Opracowywanie i wprowadzanie innowacji dydaktycznych może być finansowane z programu UE LLP (*Lifelong Learning Programme*). Trzeba znaleźć paru zagranicznych partnerów, napisać grant, wygrać konkurs i już można realizować projekt. Jeśli szkołom średnim się to udaje, to wyższym uczelniom też powinno. Czego wszystkim życzę!

Iwona Maciejowska

LITERATURA UZUPELNIAJĄCA

pozycje książkowe

F. Bereźnicki, *Dydaktyka kształcenia ogólnego*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2004.

P.D. Bailey, S.E. Shinton, *Communicating Chemistry*, Royal Society of Chemistry, London 1999.

A. Burewicz, N. Miranowicz, M. Miranowicz, *A Guidebook of Methods Used in Continuous Learning*, Jelenia Góra 2006.

Chemistry In Context. Applying Chemistry to Society, 5th Ed., Mc Graw Hill 2006.

H. Fry, S. Ketteridge, S. Marshall, *A Handbook for Teaching & Learning in Higher Education. Enhancing Academic Practice*, 2nd Ed., Kogan Page, London and Stearling 2003.

Improving Science Education. The Contribution of Research, red. R.Millar, J.Leach, J. Osborne, Open University Press, Buckingham, Philadelphia 2000.

A. Johnstone, *Effective Practice in Objective Assessment*, LTSN Physical Sciences Centre, Hull 2003.

A. Johnstone, *Evaluation of Teaching*, LTSN Physical Sciences Centre, Hull.

M. Kostera, A. Rosiak, *Nauczyciel akademicki*, GWP, Gdańsk 2008.

M. Kostera, A. Rosiak, *Zajęcia dydaktyczne. Jak je prowadzić*, GWP, Gdańsk 2005.

**„University Chemistry Education”, The Journal of the Tertiary Education Group of the Royal Society of Chemistry.

**CERP, daw. CERAPIE (Chemistry Education Research and Practice)

<http://www.uoi.gr/cerp/>.

- A. Macdonald, *Outreach. A guide to working with schools and colleges*, LTSN Physical Sciences Centre, Hull 2004.
- T Madden, *Supporting Student e-Portfolios*, LTSN Physical Sciences Centre, Hull 2007.
- R. Murray, R. Wallace, *Good Practice in Industrial Work Placement*, LTSN Physical Sciences Centre, Hull.
- D. Palmer, N. Reid, *An Annotated Bibliography of Research into Teaching and Learning*, LTSN Physical Sciences Centre, Hull 2002.
- PossBiLities. A Practice Guide to Problem-based Learning in Physics and Astronomy*, red. D.Raine, S. Symons, LTSN Physical Sciences Centre, Hull 2005.
- Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, red. K. Kruszewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002 i inne publikacje K. Kruszewskiego.
- K. Żegnałek, *Dydaktyka ogólna. Wybrane zagadnienia*, Wyd. WSP TWP, Warszawa 2005.

Wydawnictwa cykliczne *The Higher Education Academy Physical Sciences Centre* (UK)

New Direction in the Teaching of Physical Sciences.

Physical Sciences Educational Reviews – recenzje publikacji dydaktycznych dot. nauczania przedmiotów ścisłych i przyrodniczych na uczelniach.